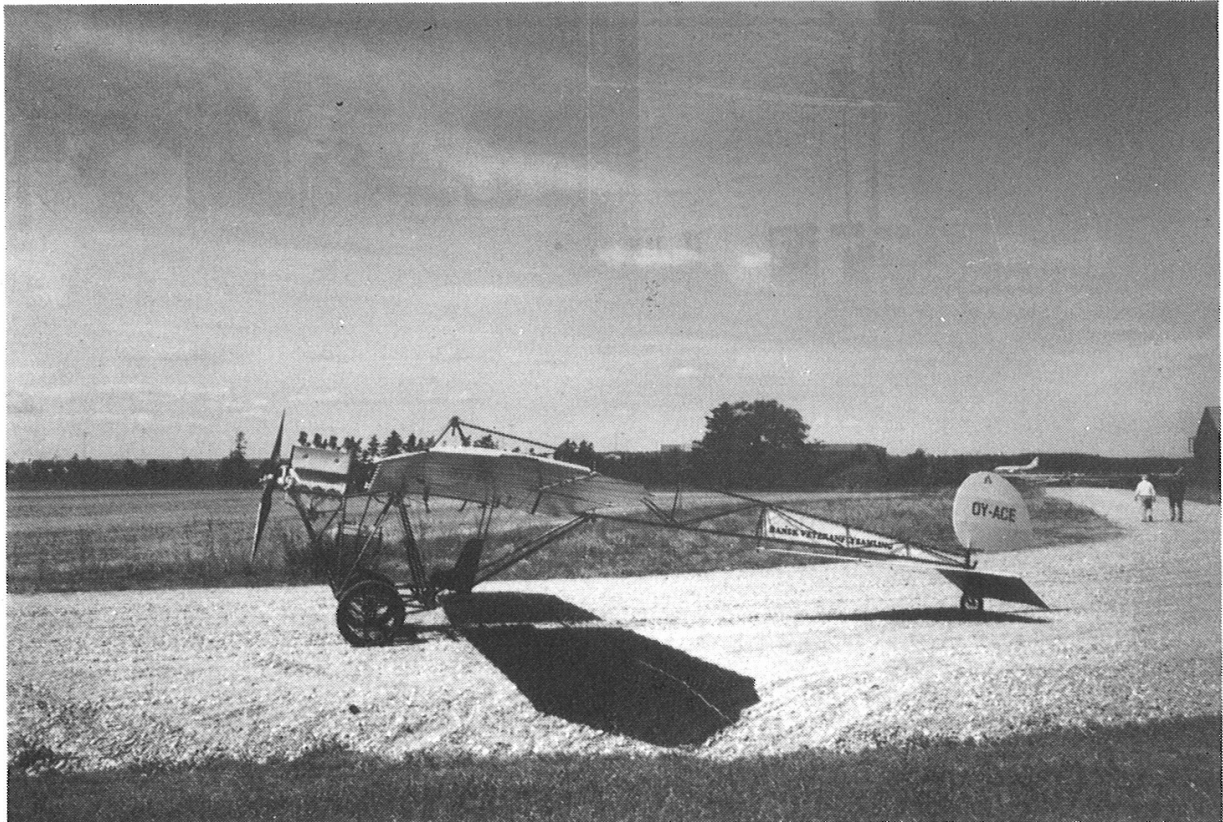

"Ellehammeren"

Af Bertel Kring

Ellehammeren præsenteret førstedagen i Billund (Foto via Bertel Kring)

FRA GLEMSLENS MØRKE KOM DEN FREM I LYSET

og blev modtaget med stor begejstring af flyentusiaster, og blev sågar "prøvefløjet" af Hans Kongelige Højhed Prins Henrik - på førstedagen!

I 1950 spillede den en stor rolle i Sylvest-Jensens Flycirkus, var med rundt i hele Danmark, Sverige og Vesttyskland ved flyveopvisninger, og fløj til stor fornøjelse for publikum - ikke så højt, ikke så hurtigt og heller ikke så langt, men den fløj, og det var sagen!

I 1909, da Ellehammer fløj med sit originale fly, vakte det opsigt. Det var 3 år efter hans allerførste flyvning, som hævdes at være den allerførste flyvning i Europa overhovedet. Fra 1909 til 1950 - altså ca. 40 år, og netop de år, hvor flyvningen udviklede sig så voldsomt, forblev denne gamle Ellehammer publikums yndling. Det var dens billide, der kom i avisen, og det var den man "trak" på, når publikum skulle lokkes ud til luftcirkus udenfor byen.

Nu er der så gået yderligere 40 år siden Ellehammers Standard. Den får folk til at

pege og trække på smilebåndet, men det gør man vist almindeligvis, når man ser noget meget gammelt, som stadigvæk kan fungere - det er vist noget alment menneskeligt at reagere således.

Her kan du jo med egne øjne se, hvordan man får rorene til at bevæge sig op og ned - "det er den line der, han trækker i" - og se "med fødderne bevæger han sideroret fra side til side, så flyvemaskinen drejer" - og" se på motoren hvordan vippearmerne bevæger sig, og alle ventilfjedrene hopper op og ned" - det er næsten et helt røntgenfoto af en rigtig flyvemaskine, var der een, der sagde - og det var da ret så betegnende.

Den er unik - den eneste, som findes!

Ellehammeren er Kramme & Zeuthens sidste byggenummer, nr. 204, og på tegningerne er den benævnet "KZ IX".

Den er konstrueret af Bjørn Andreasen, som fik til opgave at "Lægge sig" så tæt op ad den originale som muligt.

Den måtte nu frem i lyset, gepåbygges, konserveres og gøres flyveklar - den hører jo til i DANSK VETERANFLYSAMLING's nye KZ hal, hvor du vil finde et eksemplar af

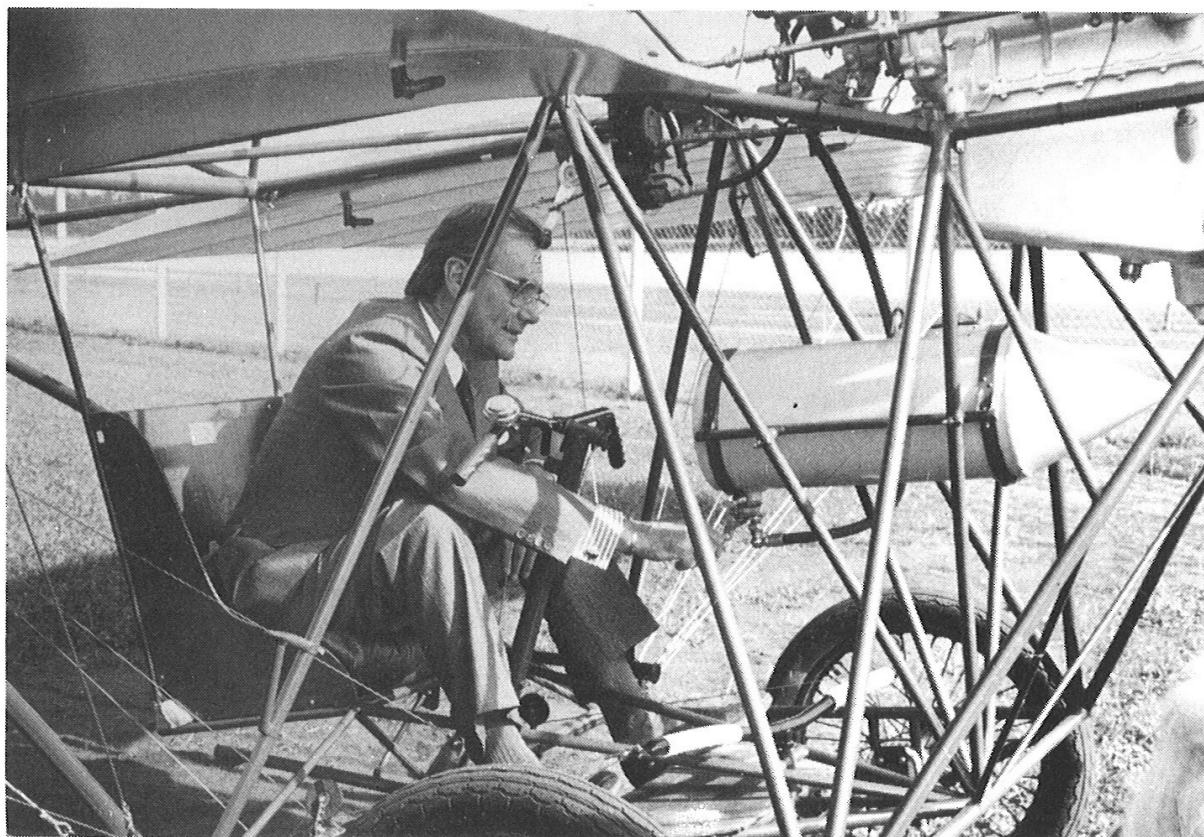

Ove Therp, pilot i Luftcirkus'et foran den originale Ellehammer - 1950

KZ fly, som er bygget!

Da Sylvest Jensen sluttede med sit luftcirkus overtog værkfører Peter Laursen "Ellehammeren", som den hed i daglig tale. Hvad hans tanker med den var, ved kun han selv - og han fortalte det aldrig til nogen, selvom mange i tidens løb forsøgte at få ham til at sælge eller overdrage maskinen til dem, men uden held. Den henstod i de mange år opmagasineret i Silkeborg under kummerlige forhold, og den forfaldt mere og mere, som tiden gik.

Efter Peter Lauersens død for nogle år siden, indgik Veteranflysamlingen en overtagelsesaftale med familien, og flyet kom til Stauning - henstillet i magasin - tørt og godt indtil vi fik tid og kræfter til at påbegynde genopbygningen. Nu ved jeg jo godt, at man ude i det ganske land fortæller Århus historier, og derved ligesom sætter århusianerne i bås. Der er jo heller ikke så langt over til der, hvor molboerne bor - be'vars, men jeg vil personligt skrive under på, at der i hvert fald findes 12 fra Århus (der er ca. 250.000 - og jeg kender jo ikke dem alle), som bestemt ikke er så tossede endda - dels er de medlemmer af Veteranfly Klubben, og derfor - den er de grebet af "den hellige ild" - og

Måske skulle man starte op og prøve en tur. HKH Prins Henrik i førersædet (Fot: MP (C))

de genopbyggede Ellehammeren på 6 måneder - om aftenen i deres fritid, så kom så ikke og sig noget om dem fra Århus - i hvert fald ikke om dem allesammen!

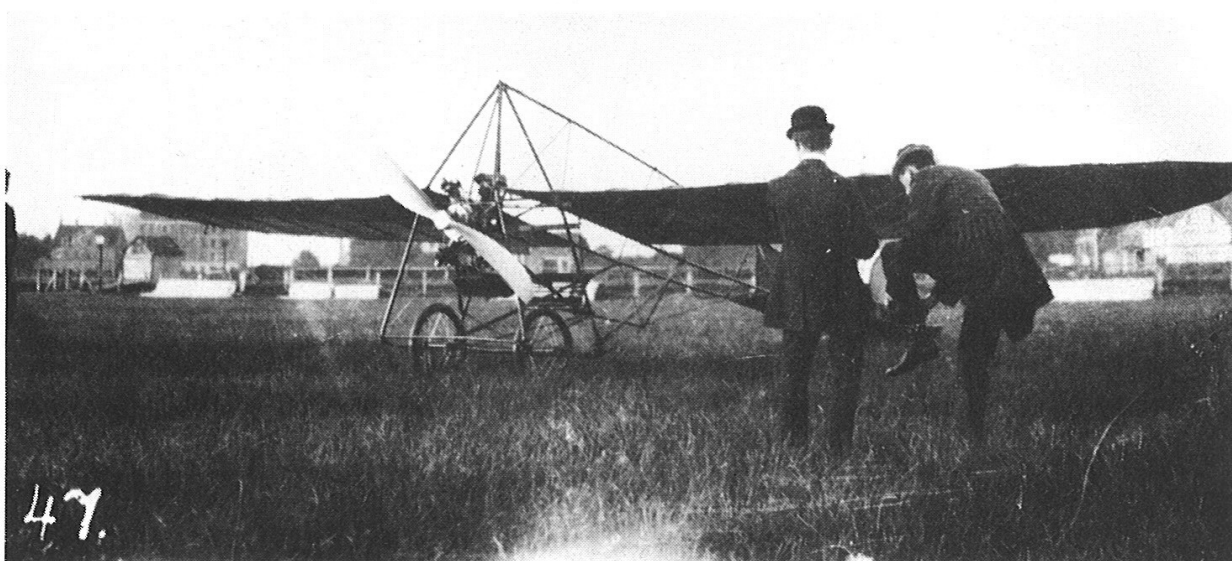
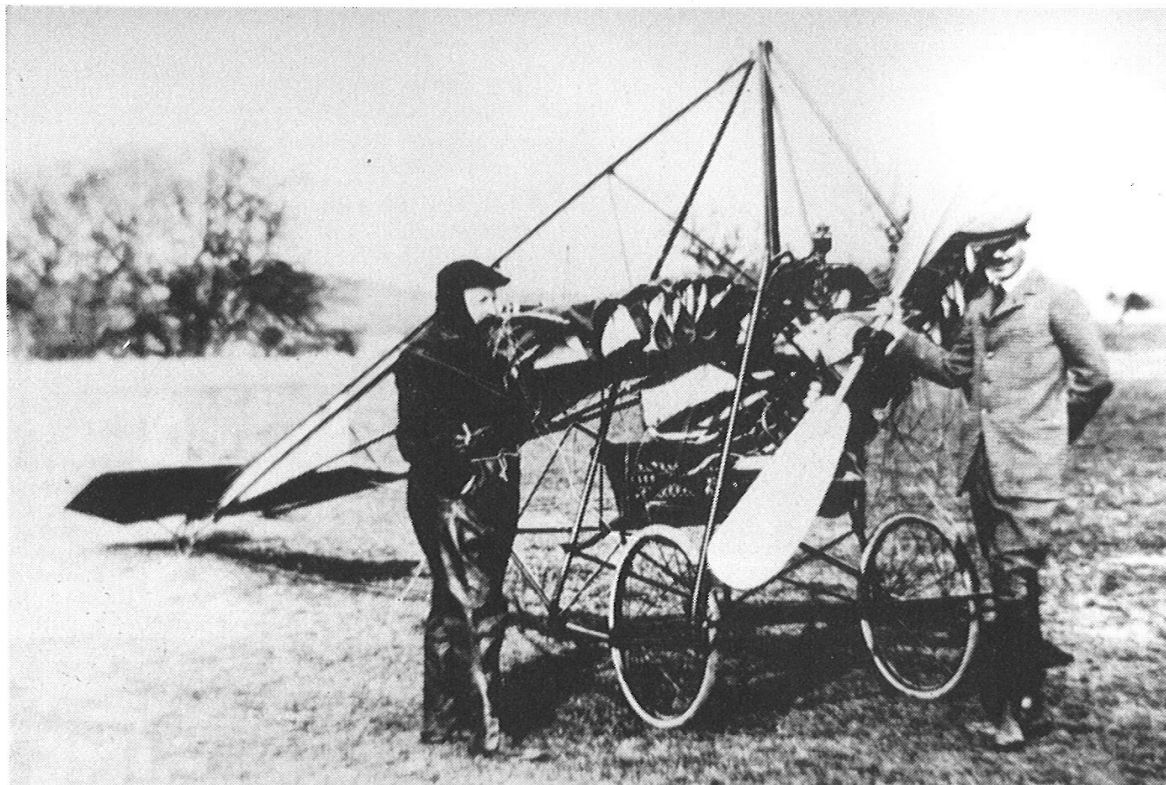
Har du ikke selv set resultatet "in natura", så har du sikkert set det enten i TV, på forsiden af "FLYV" eller i "Billedbladet. Jo - den blev årets "fotomodel, og har derved gjort en god propaganda for veteranflyvesagen.

Den står nu i Stauning og pynter. Den skal

gøres "luftdygtig", som det hedder. Der mangler lidt småting hist og her, før alt er, som det skal være - men det kommer - bare giv tid. Den skal i luften igen, derom ingen tvivl.

I næste nummer af bladet vil jeg så skrive om, hvordan vi greb sagen an, om selve arbejdet, og også lidt om det gode kammeratskab, der fulgte med - helt af sig selv!

Bertel Kring

Ovenover et par fotos fra samtiden: Det øverste foto viser den oprindelige "Ellehammer Standard" med opfinderen til venstre påklædt til en længere flyvetur. Det nederste samme Standard på flyvepladsen på Kløvermarksvej under træningen til Sundflyvningen.

Bertel Kring vil i næste nummer berette om den praktiske del af restaureringen.